

Delavska Pravica

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva a. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—. ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavskega zbora, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.906

Da smo si na jasnem

Marksistično časopisje se nahaja v zadnjem času v največjem volilnem razmahu. Proglašajo največjo srečo za jugoslovansko delavstvo v tem, da bodo pri bližnjih volitvah v državni zbor nastopili s svojimi kandidati.

V svoji volilni časopisni agitaciji vabijo vse. Poleg delavcev vabijo tudi trgovce, obrtnike in kmete. Da pomirijo svoje nezadovoljnost v lastnih vrstah in da dvignejo delavsko zavest v volilni borbi, pravijo, da bo zanje glasovalo tudi veliko število krščanskih socialistov. Da so do te trditve prišli, si ne moremo razlagati drugače, kot da marksisti pridno čitajo časopisje, ki neprestano namiguje čitateljem, da smo krščanski socialisti marksisti.

Sodeč po miselnosti Jugoslovanske strokovne zveze in njenega članstva, bi do te trditve ne mogli priti, ker jasno poznajo delavsko stališče kršč. strokovne organizacije. Marksisti dobro vedo, da bodo morali biti najprvo delavsko usmerjeni, ne pa strankarsko marksistično, preden bodo mogli računati na glasove krščanskih strokovničarjev. Tu ne more biti slepomišnja in tudi ne ribarjenja v kalnem, kakor je bilo to v navadi za časa strankarsko političnih bojev, iz katerih se oni še vedno niso izkopal. Najprvo je treba sleči staro strankarsko suknjo in gledati v delavcu res delavca, ne pa sredstvo za politične spekulacije marksističnih voditeljev.

Čisto jasno je, da bo delavstvo pri vsakokratnih volitvah oddalo svoje glasove tistemu, kateremu zaupa. Da marksistom ne more zaupati je jasno, ker še prav nikjer niso pokazali, da jim je delavsko vprašanje več kot pa strankarska politika, katero vodijo njihovi voditelji, ki predvsem vidijo le sebe. Vsakokratne volitve v Delavsko zbornico so še vsikdar pokazale, da so marksisti poteptali resno in dostojno delavsko borbo, prav tako pri volitvah obratnih zapornikov, isto tako pri vseh pogajanjih, kjer naj bi delavstvo skupno nastopilo, so bili marksisti, ki so enotni delavski fronti vrgli nož v hrbet in predvsem iskali v še tako nedostojni obliki le svojo strankarsko, ne pa skupno delavsko korist.

Čas bi bil za skupno pametno delavsko borbo proti brezsrčnemu kapitalizmu, in vse delavstvo si jo iskreno želi. Toda na podlagi sedanjega udejstvovanja marksistov je ta nemogoča. Delavstvo vendarle ne more biti za to tu, da služi le svojim voditeljem in da jih po svojih ramah spravi na zaželjene stolčke. Najprvo naj se voditelji pokažejo v strokovnem gibanju, da jim je blaginja delavstva najvišji zakon, potem jim bo moglo zaupati tudi na političnem polju.

In v tem, da marksisti stopajo v tej volilni borbi na politični oder, s tem zdrava delavska politika še ne bo nič pridobila. Kakršni so v vsakdanji delavski borbi, taki bodo tudi v parlamentu in morda celo v ministrstvih.

Obresti

Obresti so v današnji kapitalistični družbi zelo poznana in upoštevana zadeva. Besedo »obresti« in njen učinek pozna skoro vsak človek. Oni, ki imajo nad potrebo denarja, pa tudi oni, ki iščejo posojilne pomoči, se zanimajo za obresti. Prvi si ponavadi žele in zahtevajo kolikor mogoče visoke obresti, ki naj jim dohodke brez lastnega dela kolikor mogoče povečajo, kajti dohodki brez lastnega dela so vendar zadeva, za katero se je brez ozira na vse drugo potrebno pobrigati. Zakaj pa ne, če je spekulativna požrešnost najvišja in najbolj upoštevana čednost današnjega časa in človeštva. Druga skupina so oni, ki iščejo posojila. Ti pa seveda želijo kolikor mogoče nizke obresti, ker se večinoma nahajajo v raznih potrebah, pa nimajo potrebnih sredstev. Treba je plačevati obresti in vračati posojilo, popraviti poslopje, nabrati orodje in obleko; treba je plačati davke in solnino, kmetu je poginila živina, treba kupiti drugo itd. Ljudje, ki rabijo posojila se nahajajo v čisto nasprotnem položaju kakor oni, ki denar posojujejo. Posojevalec ima več kot potrebuje, izposojevalec pa nima toliko kolikor nujno rabi. Vsled tega je posojilo smatrati kot dobro delo v silo ali potrebi. Toda ta mišljena dobrota se takoj izgubi, ko zahteva »dobrotnik« posojevalec plačilo za dobroto, ki jo izvrši. V katoliški cerkvi je bilo nekaj stoletij prepovedano za dobra dela jemati plačilo. Bile so torej prepovedane obresti v kakršnikoli obliki. Toda, ko so tudi med kristjani postala posojila obrt in se to ni moglo preprečiti, so tudi cerkveni krogi molče morali dopustiti obresti. S tem je bila legalno odprta pot spekulaciji z obrestmi. Sicer je jemanje obresti omejeno na medsebojni dogovor. To je sicer lepo naslikano, toda dejanja so čisto drugačna. Razmerje med posojilodajalcem in posojiloprosilcem je največkrat tako, kakor med človekom, ki išče delo in delodajalcem. Delodajalec bo stal vedno na stališču nizke plače, delavec je pa primoran, ker nima sredstev, da gre delati za vsako plačo. Tako tudi prosilec posojila poklekne, samo da dobi potrebno posojilo. V teh okoliščinah ni čudno, da so obresti postale predmet oduševanja. Tu se merita dve sili: kapital in pomajkanje oziroma potreba.

Da so vsled denarnega trga nizke obresti dopustne, ker si izposojevalec dostikrat z posojilom opomore, in pa, ker ima posojilodajalec

lec več ali manj rizika, pač ne bo nihče ugovarjal. Ne more pa biti ne iz moralnega in ne iz gospodarskega stališča dopustno, da se od posojil jemlje 10 do 15% ali pa še več, kakor to delajo gotovi privatniki in pa banke. Nedavno je bilo čitati v časopisju, da so postavili pred sodišče v Belgradu »dobrotnika«, ki je posojeval delavcem gotove vsote po 10% mesečno, kar pomeni letno 120%. V drugem kraju je bogat »dobrotnik« kmetom zopet dajal posojila po 15% mesečno, to pomeni letno 180%. Seveda je končno prišel pred sodišče. Te služaje navajam zaradi tega, da se vidi koliko je vredno medsebojno sporazumljenje med močnim in slabim. Takih slučajev svojedobno tudi pri nas ni manjkalo ne v mestih in ne na kmetih. Obstoja pa nevarnost, da se bodo zopet pojavili.

Dr. Krek je v Sloveniji zasejal Rajfajznove posojilnice, po katerih naj bi se ljudstvo otreslo oderuhov. Naša zemlja je posejana s temi zavodi. Toda tudi tu so se pojavljale zahteve vlagalcev po večjih obrestih. Ti ljudje so pozabili, da so rajfajznovke borbene organizacije za nizke obresti in s tem za dobro narodno gospodarstvo.

Obresti so sploh podlaga kapitalizma, posebno visoke, ki obenem ubijajo splošno ljudsko gospodarstvo, pri katerem plačujeta tribut delavec in kmet. Zato je smatrati navijače obresti kot protivnike rednega in dobrega gospodarstva.

Jože Gostinčar.

I. vseslovenski izseljeniški kongres

Za letošnji evharistični kongres pričakujemo tudi veliko naših izseljencev iz vseh držav in delov sveta. Morda še nikdar v zgodovini našega izseljenstva ni bilo v domovini naenkrat toliko izseljencev in iz toliko različnih krajev sveta, kakor jih bo letos.

Vsi ti pridejo sicer v prvi vrsti na evharistični kongres, vendar pa Družba sv. Rafaela ne sme te prilike opustiti, da je ne bi izrabila tudi drugače v korist izseljencem. — Zato sklicuje I. vseslovenski izseljeniški kongres za 1. julij t. l., v ponedeljek po zaključku evharističnega kongresa. Naši izseljenci naj se pred razhodom zbero še posebej na posvetovanje in razgovor skupaj z vsemi prijatelji izseljenstva tu doma.

Sedaj, ko je naša javnost pridobljena za ljubezen in skrb za izseljence, je prišel čas, da pridejo izseljenci sem domov in nam tu povedo, kaj pričakujejo od domovine. Veliko je izseljenških zadev, katere so vsem skupne. Naj se enkrat skupno o njih posvetujejo in nam tu doma stavijo svoje predloge, v čem in kako si žele naše pomoči. Med seboj naj se spoznajo in navežejo večje stike in zveze, da se bodo tudi sami med seboj čutili kot celota, tako, kakor jih domovina smatra kot zaokroženo celoto našega naroda. S svojimi mnogimi in odkritimi prijatelji tu doma naj se porazgovore o vsem, kar imajo na sreč. Tu doma je vsa domovina — cerkev, država in narod — pripravljena storiti za nje vse, kar je človeško možno.

Zato, dragi izseljenci širom sveta! Pridite letos domov, kdor le more! Domovina

Čas, v katerem živi danes delavstvo, zahteva predvsem močne in idejno globoko zasidrane strokovne organizacije in po njih moze, ki bodo za svoje delo nosili ne le na zunaj odgovornost, ampak tudi svoji vesti. Le taki bodo na svojih mestih. In kadar bodo marksistični voditelji taki delavski borci, takrat bomo lahko govorili kaj več o pomenu delavske kandidatne liste. Dokler pa bodo imeli delavstvo le za to, da se bo bolj borilo proti sorodnim strokovnim organizacijam, kakor pa proti kapitalizmu, to se pravi, da bodo delavsko borbo bolj razdvajali kot pa krepili, toliko časa pa vprv radi delavske borbe ne more biti govora o tem, da bi krščansko delavstvo podpiralo rušitelje delavske skupnosti

Z. S.

Poročila z delavskih bojišč

Rudarji

Zagorje. Na prvi seji se je odbor skupine konstituiral tako-le: predsednik Ustar Vinko, podpredsednik Kovač Dav., tajnik Drnovšek Hinko, blagajnik Flere Franc, nam. tajn. Učakar Ivan, nam. blag. Šuštar Franc. Zaupniški zbor skupine: načelnik Ustar Vinko, ostali: Učakar Ivan, Jerman Tomaž, Pavlič Jože, Vozelj Franc, Grabnar Franc in Prašnikar Ignac. Preglednika Nolim Ivan in Mrgole Jože. Seje se bodo vršile redno vsako prvo nedeljo v mesecu kot doslej, sestanki pa vsako tretjo nedeljo. Toliko v vednost vsemu članstvu. Sestanki so velike važnosti, zato vse tovariše opozarjamo, da se jih redno udeležujejo. — Tovariši! Izvolili ste odbor, v katerega imate zaupanje in kateri bo tudi garancija za nadaljnje delo naše organizacije. Vsak naj pomaga po svojih močeh. Radi informacij ali karkoli se obračajte na odbor oziroma org. zaupnike. Za to so tukaj, vse naj se dela z vednostjo našega odbora. Sedaj pa s podvojeno silo na delo za procvit naše organizacije in koristi vsega delavstva! Živi borbenost!

Huda jama. Občni zbor Strokovne skupine rudarjev bo v nedeljo 10. marca ob 8 zjutraj v društveni dvorani (pri cerkvi) v Laškem. Za člane je udeležba na občnem zboru obvezna. — Odbor.

Trbovlje. Strokovna skupina rudarjev bo imela redni letni občni zbor v nedeljo, 10. m. ob 10 dop. v prostorih Društvenega doma. Ustanovili si bodo tudi nameščenci v okrilju JSZ nameščenjske skupine. Vse delavce in nameščence vabimo, da se občnega zbora sigurno udeležijo. Pride tudi zastopnik centrale, ki bo poročal o njenem delovanju. Odbor.

Trbovlje. Zaupniški tečaj 2. rud. skupine, katerega je finansirala Del. zbornica, se bo pri nas otvoril 6. marca in bo trajal do 23. t. m. Vršil se bo vsak dan popoldne od 5 do 7 v prostorih Delavskega doma. Vsak tečajnik dobi potreben papir in svinčnik. Tečaj je poseben važen za zaupnike in tudi za vsakega delavca, ki ga naj poseča, da bo poznal vsaj nekoliko svojo zakonodajo. Obiskujmo ga v svojo korist!

Lesno delavstvo

Rimske toplice. V nedeljo, dne 3. marca, se je v gostilni Majcen na Gračnici vršil zelo važen strokovni sestanek delavstva tovarne podpetnikov. Na sestanku, ki je bil sicer zadovoljivo obiskan, se je vendarle pogrešalo zlasti več članic, ki so najbrže iz malomarnosti izostale. Naj bi vendar enkrat vsi spoznali, da se z godrnjanjem in zabavljanjem ne bodo rešile pereče zadeve v tovarni. Za to so skupni sestanki vsega delavstva, na katerih lahko vsak svobodno pove svoje težnje in sodeluje pri ukrepih za odpravo krivic. Delavski obratni zaupniki so podali izčrpno in zanimivo poročilo o intervencijah in posredovanju pri vodstvu podjetja. Iz teh poročil je bilo razvidno, kako silno važno in obenem težko nalogo imajo delavski zaupniki. Razvidno pa je bilo tudi, da se delavstvo še vedno premalo zaveda važnosti svojih zaupnikov in jim ne daje zadostne opore pri njihovem težkem delu. Zavedajmo se, vsi, da je samo organizirano delavstvo trdna in nezlomljiva opora zaupnikom v njihovi borbi.

Tajnik Lombardo iz Ljubljane je na tem sestanku stvarno obrazložil delo in važnost organi-

vas bo vse sprejela z odprtimi rokami, še bolj z odprtim srcem!

Zlasti pa vabimo na ta I. vseslovenski izseljenski kongres:

1. vse naše izseljence, naj so kjerkoli na svetu izven svoje ožje domovine;
2. vse bivše izseljence, naj so tudi že več let zopet doma;
3. vse jugoslovanske izseljenske organizacije cele države;
4. vse, ki se zanimajo za naše izseljence;
5. vse, ki so ali po svoji službi ali svojem delu kakorkoli v zvezi z našim izseljenskim problemom.

Natančnejši spored kongresa se bo natančil o pravem času.

Družba sv. Rafaela.

zacije. Dopolnil se je razmer, ki vladajo v podjetju ter pokazal pot, po kateri mora iti delavstvo, ako hoče, da se bodo skrajno nevdružne razmere v podjetju kedaj zboljšale. Po vsestranski izčrpni debati in ugotovitvah razmer v podjetju je bila predlagana in enoglasno sprejeta resolucija, ki je bila poslana vodstvu tovarne. Resolucija se glasi:

1. Delavstvo ugotavlja, da so delovni in plačilni pogoji v tovarni skrajno nepovoljni, tako, da delavstvo pri pridnem akordnem delu ne doseže niti minimalnih dnevnih oziroma urnih plač.

2. Delavstvo prejetih zaslužkov ne more smatrati za pravično odškodnino za svoje pridno in vestno delo, ki ga vrši v podjetju, pač pa za miloščino. Delavstvo pa odklanja miloščino, zato zahteva, da se delovne in plačilne razmere v podjetju uredi potem kolektivne delovne pogodbe, katera je bila že pred časom predložena naslovljeni tovarni. Delavstvo zahteva, da se čimprej pristopi k razpravi o predloženi pogodbi, o čemur naj p. n. naslov obvesti Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani in delavske zaupnike v obratu.

3. Podjetje naj pri akordnem delu za izdelavo podpetnikov uvede kontrolne listke, da bo s tem omogočeno delavstvu ugotoviti količino izdelanega blaga v svrhu pravičnega preračunavanja akordnih zaslužkov. Taki listki so bili pred časom že uvedeni in so se pozneje iz neznanih razlogov ukinili. Delavstvo ima utis, da izplačani akordni zaslužki ne odgovarjajo dejanski storitvi.

4. Delavstvo ugotavlja, da se gotovi predpostavljeni v podjetju v občevanju z delavstvom zlasti z delavskimi zaupniki poslužujejo neprimernih izrazov, ki žalijo čut človeškega dostojanstva. Delavstvo apelira na naslov, da opozori vse one svoje uradnike, oziroma nameščence, ki imajo poslovne stike z delavstvom, odnosno zaupniki delavstva, da se držijo pri občevanju meje dostojnosti.

Delavstvo stoji strnjeno za svojo strokovno organizacijo in odobrava vse dosedanje delo svojih zaupnikov v pogledu zaščite gmotnih in socialnih interesov zaposlenega delavstva. Delavstvo naroča Jugoslovanski strokovni zvezi, da gorenjo resolucijo izroči na merodajno mesto.

Jezerko. Dne 24. febr. se je vršil na Jezerskem pri Hudinu delavski sestanek, katerega je sklicala Kranjska skupina JSZ. Delavstvo se je sestanka udeležilo v polnem številu. Videlo se je kako je zaželjena strokovna organizacija, ki se bo pošteno borila za delavske interese. Sestanek je z jedrnatimi besedami otvoril tov. Lindav Andrej, ki je v kratkih besedah orisal pomen organizacije. Nato je tovariš iz Kranja dal delavstvu izčrpno poročilo o naši organizaciji, ki je edina zastopnica krščanskega delavstva, in se neustrašeno bori za izkoriščenega delavca. Tovariši, tako je prav, združeni v JSZ se bomo borili in tudi želi uspehe. Na nas samih je, da gremo v strnjenih vrstah v boj za naše pravice, ki nam pripadajo pred Bogom in ljudmi. Velekapital nam ne bo sam od sebe nič dal. Le to bomo imeli, kar si bomo sami izbojevali v skupni enotni delavski fronti. Boj kapitalizmu, to je naše in vsega krščansko-socialističnega delavstva geslo. Po končanem sestanku se je razvil živahen razgovor, na kar je delavstvo kompaktno vstopilo v našo organizacijo. Tovariši, naj živi borba!

Tekstilno delavstvo

Iz Škofje Loke. Zaključek strokovnega tečaja. V četrtek, 21. febr. se je zaključil pri nas strokovni tečaj, ki se je vršil enkrat na teden skozi 4 mesece. Udeležba je bila zadovoljiva, snov za predavanje pa izredno posrečeno izbrana in poljudno podana, res pravo vseučilišče za ukaželnega človeka. O posameznih referatih, katere sta imela izključno naš g. kaplan V. Demšar in g. dr. J. Pokorn, smo itak že sproti obveščali v »Del. Pravici« razen zadnjih dveh, ki jih je nam oskrbela centrala. Na predzadnjem tečaju nam je predaval tov. Marinček o socialni zakonodaji, o bolniškem in nezdognem zavarovanju, ter nam podal globoko in jasno sliko na tem polju. Na zaključnem predavanju nam je pa tov. načelnik JSZ Srečko Žumer

podal načelne misli o kršč. strokovni organizaciji, nje pomen in namen z gospodarskega, socialnega in verskega stališča. Vsem gg. predavateljem in prijateljem našega pokreta, ki so za nas velikodušno žrtvovali čas in trud, da se je tečaj tako lepo izpeljal, pa v imenu vseh najiskrenejša zahvala!

Kovinarji

Krajevna bratovska skladnica na Jesenicah razglasa: Za mesec marec 1935 se odreja sledeči vrstni red zdravniške službe ob nedeljah in praznikih, ki velja za vse družinske člane brez razlike na njih bivališče in sicer: 3. marca g. dr. Čeh Milan, 10. marca g. dr. Kogoj Frančišek, 17. marca g. dr. Čeh Milan, 19. marca g. dr. Kogoj Frančišek, 24. in 25. marca g. dr. Čeh Milan, 31. marca g. dr. Kogoj Frančišek.

Papirničarji

Količevo. Delavska Pravica je že poročala, kako je delavstvo tovarne Bonač postavljalo mlaje g. direktorju. Delavstvo je bilo skoro prisiljeno k temu, da si po drugi strani ni smelo odpreti ust in spregovoriti o krivicah, katere se mu gode od vseh predpostavljenih, ki so skoro vsi razen g. Bonača tuji priseljenci.

To ubogo delavstvo mora prenašati take protizakonite krivice in šikaniranja, da je res do skrajnosti potrpežljivo, da mu ne zavre kri. Samo par primerov: Moški, ki zaslužijo na uro 2,75 do 3,25 Din, so jim gospodje pri neki nesreči pokvarjenega papirja, kateri je bil pa kljub temu še uporaben, naložili kazni reci in piši 500—600 do 800 dinarjev. Sedaj jim to kazen odtrgujejo pri plačah po 1,50 Din od ure. In delavke, ki so od ure že itak mizerno plačane, so jim dali akordno delo s tako postavko, da zaslužijo preko 30 Din pod urno plačo. Torej delavstvo je tako izkoriščano. Pa saj se je vršil preteklo nedeljo »bal« višjega uradništva te tovarne!

Vodstvo te tovarne delovnega časa sploh ne pozna. Dela se pač kakor se podjetju to zdi. Delavci, ki zjutraj pride na delo ob 7, običajno ne več, kdaj bo smel delo zapustiti, ali ob 5 ali 7 ali celo ob 10 zvečer. Tako se celo zgodi, da delavec dela tri štite nepretrgoma, in to brez prave hrane in je s tem delavec fizično popolnoma izčrpan. Ko pa je to delo izgotovil, mu pa za priznanje dajo brezplačen dopust. Tudi zakonitega čezurnega plačila ne poznajo. To so take krivice, ki jih delavstvo ne bo moglo nikdar pozabiti.

Ze samo te krivice brez drugih so tako kriveče, da se že vsakemu socialno čutečemu človeku gabi. S tem naša beseda še ni končana. Dolžnost inspekcije dela bo, da si natanko pogleda v razmere tega podjetja, ter z vsemi, ki delavstvu prizadevajo toliko krivic, temeljito obračuna. Ti inozemski priseljenci bi morali biti hvaležni, da smejo jesti naš kruh, nikakor pa ne, da si dovoljujejo na vse mogoče načine šikanirati in zapostavljati naše delavstvo. Tega mora biti konec in napravilo ga bo prej ko slej delavstvo samo. Vodstvo podjetja se tega dobro zaveda ter je že iz strahu, ko so čitali zadnji dopis v našem listu, takoj izdalo razglas, da bo za vsako najmanjšo pogreško vsakdo takoj odpuščen. Kaj gospodje smatrajo za pogreško, je pač že vsakemu znani izgovor kapitalistov. Ze imajo pred očmi strnjeno fronto vsega delavstva, v njemu edino odrešilni strokovni organizaciji. Vidi se že kako jim strokovna organizacija smrdi, to pa zato ker bi delavstvo z njo dobilo pravega zaščitnika zoper vse krivice in ponižanja, katera mora sprejemati na svoja pleča.

Podjetje se dobro zaveda, kakšne krivice prizadeva delavstvu, zato ga pa tudi zanima kakšen veter vleče med že organiziranim delavstvom. — Radi bojazni, da bo morda enkrat temu konec, pošilja svoje klečeplazce na sestanke naših strokovnih skupin.

Delavstvo, zgani se! Napravi konec takemu početju! Postavi si močen branik in to bo samo v pravi delavski strokovni organizaciji. Nikakor pa ni prava tista, katero vam ponuja tovarniško vodstvo. Tovariši na plan! Pridružite se nam, da še bomo skupno borili za pošteno delo in pošteno plačilo, da bomo iz srca zapeli delu slava, čast!

VINIČARJI

Da bi se vsem odprle oči.

Stalno ugotavljamo, da je prvi pogoj za zboljšanje obupnih razmer skupnost vseh viničarjev. Ta ugotovitev predvsem velja neorganiziranim, ker mnogi izmed teh nikakor ne morejo razumeti tega načela. Za kupico vina ali kakšne kislice bi pač nekateri hitro prodali in izdali celo svojce, kaj da ne bi potem tovariša. Nedavno smo doživeli tak obsodbe vreden slučaj, kako so še nekateri neverjetno zagrizeni v svojo sebičnost. Na viničarsko komisijo je prišel viničar pričati proti soviničarju, čeprav tudi sam ni dobil izplačanega zaslužka. Iz muhe naredi vola, samo da bi tovariša potlačil. Ko pa je po razpravi slisal, da njegovo krivo pričevanje ni nič zaleglo, je pobesnel od jeze.

Takšen viničar mora vse svoje življenje ostati največji revež samo zato, ker se upira sam svoji pravici, namesto, da bi se potrudil za njo. V drugem slučaju smo videli, da take viničarje, čeprav se še tako hlinijo svojim šafarjem in delodajalcem, še slabše obravnavajo, kot nas druge organizirane. Saj jih še bolj izkoriščajo, ker vedo, da se brez nadaljnega prepustijo vsakemu. Viničarji so prišli po izplačilo zaslužka. Pri tej priliki pa je eden med njimi dejal gospodarju, da noče imeti plače za neko delo, češ, da je to zastoj izvršil. In zgodilo se je, da dotičnega dela vinogradnik tudi ostalim ni hotel plačati. Ko so šli domov je zastojkarski viničar z zadovoljstvom ugotavljal: »Danes sem pa vsem podkuril prav rošteno. Naj se jezijo kakor hočejo, gospod pa sedaj z menoj drži in s tem me bodo rajši imeli, kot vse druge. Tiste dinarje, ki sem jih šenkal, bom že nekako pozabil.« Pa se je uresel. Ko je prišel čas službene odpovedi, je ravno ta dobil knjižico

vrnjeno, drugi pa nobeden. To se pravi, ravno ta izdajica in klečplazec je prvi dobil breco od gospodarja. In koliko je danes še takih, ki so trpeli ponižanje radi svojih tovarišev in takih, ki so mislili, da bodo podedovali vinograd, pa niso nazadnje ničesar nesli s seboj, razun starost in onemoglost.

S tem hočemo povedati, da večina vinogradnikov ne pozna nobene hvaležnosti do viničarjev. Delaš vedno premalo, za plačati pa jim je vedno preveč. Letos si dopustiš to krivico, drugo leto pa moraš že drugo. Lani so znižali plačo za dva dinarja, letos že za tretjega in četrtega in vedno tako naprej. Ko bo že prepozno, tedaj bi radi vsi prišli in reševali. Sedaj, ko je treba samo nekoliko žrtve in poguma, pa je mnogim ovira še za to njih lastna trma. Še predobro se godi vsem takim, ki se nočejo brigati za svoje skupne potrebe po svoji strokovni organizaciji. Zvesti manjka in s tem tudi zadostnega kruha. Tovariši pomagajte neorganiziranim odpreti oči, dvigniti zavest in s tem napraviti konec hlapčevstvu.

Maribor. Vsi člani ste vabljeni v nedeljo 17. marca ob pol devetih na občni zbor skupine, ki bo v Delavski zbornici.

Kot kronisti beležimo, da se je dne 3. t. m. vršil občni zbor rdeče Ulblove organizacije viničarskih kočarskih in kmetskih delavcev v gostilni Velle v Mariboru. Z našimi, ki so šli iz radovednosti na to zborovanje, ter z otroci vred je bilo udeležbe 53. Govornik dr. Reisman je pozival navzoče naj se organizirajo samo pri rdečih in se naj naroče na Delavsko politiko. Konkretnega za zboljšanje položaja viničarjev se ni prav nič sklenilo.

Življenje in trpljenje lesnega delavstva

Iz Gorenjskega kota.

Lesni delavec z Gorenjskega nam je poslal sledeče pismo, ki je zanimivo za to, ker opisuje razmere delavstva na Gorenjskem. Zato ga tudi v izvlečku priobčujemo, da ga bo čitalo tudi lesno delavstvo iz drugih delov naše domovine.

Tisočera vam hvala za podporo, katero ste mi izposlovali v trenutku moje največje bede. Naj vam dobrotni Bog stotero povrne in blagoslovi vaše delo in trud za delavstvo.

Zdaj sem zaposlen na žagi. Delam že tri tedne in sem zaslužil 250 Din. Ako ves dan delam zaslužim od 16 do 19 Din. Zavarovan nisem nič, ker podjetnik štedi. Če bi zahteval, da me podjetnik zavaruje, padem v nemilost in bi sfrčal, ker jih je mnogo, ki bi me radi odrinili. Dela se pri nas na dva šilta po 12 ur brez odmora, bodisi ponoči ali podnevi. O kakšnih nadurah ni niti govora. Prava moderna sužnost. Najhujše je pa to, ker moram k vsem tem krivicam molčati, ker se bojim, radi otrok, da zgubim še ta zaslužek.

Brezposeln sem bil skoraj dva meseca. Med tem časom sem poskusil tudi s prosjačenjem. Sla sva dva. V neki večji vasi sva dobila 1 Din in 25 p, dva kosa kruha in pol litra

fižola. Besed je bilo dovolj, zaničljivih pogledov še več. Bog daj, da bi ne bilo treba več pritiskati na mrzla srca. Kako sem preživel čas moje brezposelnosti, naj pove samo to dejstvo, da od sv. Miklavža nisem kupil nobenega špeha več do dne, ko sem prejel od vas izposlovano podporo. Jedli smo nezabljene koruzne žgance in mleko, ki je pri nas še vedno po 2 Din liter. Krompir, kar sem ga pridelal, smo pojedli že jeseni, in drugega ne kupim, ker je tu dražji kot koruza. Strašna skrb me je grizla ves čas, toda vzdržal sem z božjo pomočjo in še stanovanje sem v redu plačal. Zdaj smo še vzdržali, toda če se bo to ponavljalo, bomo podlegli. Človek se izčrpa in za obleko ni mogoče dobiti niti najpotrebnejšega.

Edina moja želja je, da bi Jugoslovanska strokovna zveza napredovala in postala enkrat močna delavska organizacija, ker le v nji vidim pravo poročstvo za boljše čase. Naj bi delavstvo spoznalo vendarle enkrat nujno potrebo organizacije in se pridružilo vrstam korajžnih in zdravih fantov v Jugoslovanski strokovni zvezi. Pozdravljam vse borec in JSZ in jim kličem: Fantje, hrabro naprej!

Lesni delavec.

Javna dela — sredstvo za znižanje plač

Celje, 4. marca 1935.

V Celju se godijo v zadnjem času nezasišane socialne krivice. Kakor je že časopisje poročalo, se bo pričelo z regulacijo Savinje, katero bo vodila tvrdka Taškovič iz Skoplja.

Splošna zahteva je, da se zaposlijo domači brezposelni, katerih je moških čez 700. Sedaj pa čujte! Za 10 urno garanje v vodi, za 10 urno trpljenje ponudi ta gospod iz Srbije 16 Din. (Zadnji hip se čuje, da se je povišalo na 25 Din.) Jasno je, da delavstvo ni hotelo sprejeti to nečloveško ponudbo in se pritožilo na srezko načelstvo — toda brez uspeha. Na to so se obrnili na ministra g. dr. Marušiča, ki je obljubil, da bo stvar uredil. Socialno čuteči ljudje so ogorčeni nad tako podlostjo od strani izkoriščevalcev ubogega ljudstva,

ki jim je delavec menda samo še golo orodje.

Kot davkoplačevalci imamo vso pravico kritike takih razmer in zahtevamo, da se z ljudmi, ki itak prenašajo dovolj veliko gorje tudi človeško ravna. Saj je menda tudi delavec državljan, pa četudi je brezposeln!

Ali naj bodo javna dela za to, da se z njimi znižuje plače? Kje ste tisti, ki vsak dan toliko govorite o socialnem vprašanju?

Kranj. V nedeljo, 10. marca bo otvoritveno predavanje tečaja kranjske skupine JSZ, in sicer ob 9 dopoldne v prostorih Ljudskega doma v Kranju. Predaval bo dr. A. Breclj. Vse članstvo kakor tudi ostalo delavstvo vabimo, da se tečaja v čim večjem številu udeleži.

Nezgode v rudarski in topilniški industriji

»Sigurnost v rudnikih«, glasilo centrale Bratovskih skladnic v Belgradu, priobčuje v zadnji številki pregled nesreč v naših rudnikih in topilniški industriji. Iz tega poročila posnemamo, da je bilo pri povprečnem številu 32.007 zaposlenih rudarjev v rudarski industriji 50 smrtnih nesreč, 274 težjih in 3931 pa lažjih nesreč. V topilniški industriji so bile pri 4.282 zaposlenih delavcih 4 smrtni nezgode, 17 težjih in 509 lažjih nezgod. Tako pride v rudarski industriji na vsakih 640 rudarjev ena smrtna nezgoda, ko pride v topilniški industriji šele na vsakih 1700 delavcev. Podatki za leto 1934 bodo pa za rudarsko industrijo še bolj porazni, saj je samo katastrofa v Kakanju zahtevala trikrat več smrtnih žrtve kot jih je bilo v letu 1933.

Vse te številne nesreče so več ali manj vzrok v tem, ker so varnostne naprave skrajno slabe, ali pa jih sploh ni. Rudarsko delavstvo mora neprestano kot en mož složno zahtevati revizijo rudarskega zakona, kakor tudi, da se bodo zaščitne odredbe temeljito izvajale.

Papirnata vojna ali strel mimo cilja

Jesenice, 5. marca 1935.

Spričo napadov v »Delavcu« in »Delavski Politiki« smo dobili utis, da nam je napovedana prava papirnata vojna. In to le zaradi tega, ker smo se jim drznili povedati v brk, da predlog o štrajku ni bil na mestu, in smo na napad »Delavca« javno povedali kako so se stvari v resnici odigravale. Škoda za delavstvo v teh težkih časih pa je v tem, ker je namesto stvarne kritike stopil v akcijo stari, izrabljeni in od delavstva že tolikokrat obsojeni način vojevanja: udrihati po teh presnetih »klerikalcih« in njihovem »klerikalnem lističu« z demagogijo in obrekovanjem. Mi se radi teh napadov prav nič ne jezimo, smo celo tako vljudni kljub sovraštvo do nas, da vam sami svetujemo, ako hočete s papirnato vojno onemogočiti porast naše organizacije, tedaj preidite iz demagogije k stvarni kritiki. Zares škoda je, da se bo razpoka v enotni delavski fronti, ki je nastala, v zadnjem sporu spremenila v prepad.

Na napad »Delavske Politike« z dne 23. febr. pa sledeče: Ko je bilo v »Del. Politiki« z dne 16. febr. napovedano, da bo na članek »Marksisti proti zakonu o zaščiti delavstva« v »Delavski Pravici« z dne 24. jan. odgovorila, smo pač pričakovali, da se je morda dopisniku »Delavske Politike« posrečilo iztakniti dokaz resnice, da je inela neovadska Delavska zbornica utemeljen razlog, zakaj ni hotela registrirati organizacije naših hrvaških tovarišev. Naravnost presenetilo pa nas je, da »Delavska Politika« dogodka v Novem Sadu niti ne omenja. Torej sama prizna, da je bilo poročilo v »Delavski Pravici« popolnoma točno in je marksistom več »strankarski interes nego zakon«. Želimo, da »Delavska Politika« naravnost pove kako je potekal razgovor v zadevi nadur in naj ne čika na stvar samo tako od daleč. (Ako se ne motimo ima članek v mislih razgovor pri obratovodju g. Schüllerju.) Tako bo edino prav ako si upa kdo očitati da mi in »Narod. strok. zveza« nismo ravnali prav. Zelji naj o tem piše »Del. Pravica« ne bomo ustregli, ker pač hočemo, da se nam očitek tudi dokaže. Zato kar na dan. Ako bo morda kaj »napak« bomo pa mi »popravili«. Toliko o tem za danes. Ko dobimo uradno pojasnilo, kdo je prav ravnal, se bomo k stvari še povrnili.

Mladina poroča

Zagorje. Celo vrsto poučnih predavanj s skioptičnimi slikami smo imeli zadnje mesece. Fantje prav z zanimanjem slede in članstvo vedno raste. Udeležba na sestankih je povprečno 35 članov. Slike nam preskrbi naš tov. Stanko iz Del. zbornice, za kar smo mu vsi iz srca hvaležni! V soboto bo imel predavanje tov. Guna France o ljudskem petju. Zadnje leto se je pri nas zelo razgibalo ljudsko petje, zato bomo imeli tudi temu primerno predavanje. Vabljeni vsi, ki se zanimате za ljudsko petje!

Naročajte »Del. Pravico«!

Nenadomestljivi specialisti

Maribor, 11. marca.

Tako namreč imenujejo podjetniki svoje mojstre in obratovodje, običajno take, ki nimajo našega državljanstva in s tem tudi ne takih dolžnosti, kot jih imamo mi. Pač pa jedo pri nas najboljši kruh in imajo dostikrat povsod večje pravice kot delavci domačini. Da specializirani. — Toda to ne toliko v svoji stroki, kakor pa v priganjanju in šikaniranju delavstva, da iztisnejo iz njega prav vse moči, za nikdar zadostni dobiček onih, ki so jih v ta priganjaški specializem postavili kot dejanske pijavke in valpete delavstva. V svojstvu takega, z najvišjih podjetniških mest zaupanega in dobro plačanega položaja, si ponekod razni mojstri in obratovodje domišljujejo, kako neomejeni gospodarji da so, vsega mrtvega in tudi živega (tako smatrajo delavstvo) tovarniškega inventarja, katerega pač smejo in morejo rabiti ter izrabljati po mili volji.

Ini tako se je nedavno nekaj zgodilo v neki mariborski tekstilni tovarni, zaradi česar sedaj joka 16 letna mladenka, delavka. Po nočnem šihu, katerega kot mladoletna sploh ne bi smela vršiti, jo je njen mojster pridržal v obratu v svoj podel namen, katerega grdobijo in zločinstva ne more zabrisati niti njegovih 200 Din, ki jih sedaj ponuja dekletu. Krivec bi se moral preganjati po kazenskem zakoniku, moral bi biti odpuščen iz podjetja. Vemo pa, da bo to za mojstra »specialista« ostalo najbrž brez posledic. Delavka si bo dobro zapomnila jutro tistega dne, kako je postala v tovarni žrtev mojstra. Ni bilo namreč dovolj, da je pol zastonj doprinesla na žrtvenik mamoništnega dobičkarstva že vse svoje skromne delovne

moči, marveč je morala dati še sebe. Ubogi proletarski kruhek, koliko je treba zate žrtev, trpljenja in ponižanja, dostikrat v komaj začetni mladosti, da potem prideš vsaj v majhnem koščku v lačni želodec. In kdaj nam bo boljše?

Vse dotlej ne, dokler se delavci in delavke ne bodo strokovno organizirali, to predvsem tudi v mariborskih tekstilnih tovarnah. Organizirali! — Toda ne pri organizacijah, kjer uče, da je človek brez duše, ki vere v Boga sploh ne potrebuje, da je ženska last vsakogar, ki si jo pač zna pridobiti itd. Naše delavstvo, če hoče boljših časov, se mora organizirati v pravi, in to v krščanski strokovni organizaciji. Samo ta organizacija daje garancijo za resnično dosledno in vsestransko borbo za delovnega človeka. Ne samo za njegovo materijalno dobro, marveč tudi za njegove krščanske moralne pravice in za dostojanstvo človeka kot podobne božje.

Ako bi bila sedaj v dotični tovarni večina delavk organiziranih in vzgojenih v krščanski strokovni organizaciji, bi v tem razburljivem primeru samopašnosti njihovega tovarniškega mojstra na mladem delavskem dekletu ne bil dovolj le bedast posmeh in nezavedno molčeče pomilovanje, kot je to sedaj, marveč bi s stisnjenimi pestmi vse solidarno nastopile v imenu zakona in pravice. Zahtevale bi od podjetja zadoščenje v prvi vrsti za prizadeto delavko. Na mah bi postale razmere v tovarni boljše tudi v marsičem drugem, zakaj, kdor varuje svojo čast in poštenje, se vzporedno s tem bori tudi za boljši obstoj. V slogi je moč! Iz nič pa samo nič. — Delavke izpreglejte in odločite se!

Kdo ruši enotnost delavstva

Tržič, 4. marca 1935.

V 4. številu »Delavca« odgovarja in se spodtikuje dopisnik »Pika« iz Tržiča, na naše poročilo o volitvah obratnih zaupnikov. Pregovor pravi »ako se psu stopi na rep — zavili«. Ravno tako so naši rdeči bratci zavili, ko so enkrat prišli do sape, v vseh močih tonih. Kar so se pač mogli spomniti in jim je prišlo pod roke so navedli, da bi nam le škodovali in si sami svojo situacijo popravili. Ker kakor iz članka izgleda, komaj čakajo odgovora, da nas potem zopet malo pouče, naj jim odgovorimo nekoliko na njihova izvajanja. (»Delavec« ima namreč veliko prostora na razpolago za udrihanje po klerikalcih in kler. Pravici. Razumljivo, ker nima drugega poročati.)

Kako ste agitirali v predilnici smo že pisali. Pripominjamo pa še (radi vaše samohvale), če že vaše »smotreno delo« kaže, da je le vaša organizacija prava, čemu se pa potem poslužujete sploh kakšne agitacije, posebno tako umazane, kakršne ste se posluževali pri zadnjih volitvah. Saj bi vam tega ne bi bilo treba, ker pravite, da je ljudstvo že samo izprevidelo kam spada. Seveda po vaše v marksistično organizacijo. Čudno se nam le zdi, da niste vseh 16 zaupnikov v predilnici sami dobili, ko so nas, kakor pravite »že vsi pustili«. Kakor pa vidite mi »klerikalčki« (smo pač mladi — osebe namreč!) še živimo in tudi delamo, čeprav navajate, »da nismo življenja zmožni in nimamo o delavskem gibanju pojma«.

Kdo dela razdore, katerih je vesel kapitalizem, pa delavstvo samo prav dobro ve, ker se je o tem že samo prepričalo. Zato ne odgovarjamo.

Pravite naj bi napravili red v lastnem podjetju. Potrebno in tudi koristno bo, da vas mi na kaj opozorimo. Izvoljene imate obratne zaupnike v podjetjih, ker pravite, da so samo vaši zavedni člani. Sigurni smo, da si vsi ti delavci žele takih razmer in stanja, kot je podjetju, katerega nam vi vedno predbacivate, čeravno ni v njem obrat. zaupnikov. V podjetjih, katera navajate, so najslabše soc. razmere v vsem našem okolišu. Delavski zakoni se ne upoštevajo, mezde so ponekod sramotno nizke. Dela se v nekem podjetju v času sezone tudi po 10–14 ur dnevno brez dovoljenja in vsakega poviška za nadure; v drugem se izplačujejo včasih

mezde, kadar ima pač podjetnik denar; dela se kadar je pač delo itd. Vse to in marsikaj smo že navajali v Pravici. Razmere se pa niso nič izboljšale, vključno temu, da je zaposleno le vaše zavedno delavstvo in so izvoljeni le vaši zaupniki. Seveda vi se zato ne brigate. Glavno je, da imate zaupnike — številu namreč — pa je vse narejeno. Ali je to kakšno delo?

Kako se pa z vami skupno dela, so nam pokazale izkušnje. Seveda, komandirali bi radi povsod, dela naj pa kdo drugi.

Vemo kaj vas boli. To, ker se to »naše« podjetje razvija, razširja in uspeva. Pa saj ste tudi vi enkrat imeli svojo streho, katere pa danes ni več. Ostal je le spomin nanjo in to da bo zopet treba nekaj žrtvovati za ta spomin. Vsaj opomini tako pravijo. Vam je vzel to čas radi vas samih, ker niste bili sposobni, ravno tako se bo tudi vaša celotna stavba porušila, dasiravno pravite, da je postavljena na skali. Ta skala je namreč umetna in je le enkrat držala. Danes pa je vsa razpokana, izpodjedena, ter jo le nasilna opora drži, da ne zdrkne v prepad. Povemo vam samo, da naša stavba trdno stoji in bo stala, čeprav »na pesku«, ker ta pesek so pravična načela, katera se vključno vsemogočim viharjem tisočletja in se še v bodoče ne bodo omajala. Vi sami to veste — a priznati tega nečete — ker vas je strah.

Zakaj pa pustite plave bratce lepo pri miru. Razumljivo, ker ste veliki prijatelji. »Značaji« vam pri tem že pomagajo. Mora že biti prav in značajno da odbornik ene org. kandidira pri volitvah obr. zaupnikov na listi druge, dasiravno obe vložita svoji listi. Lepi značaji.

Učili bi nas radi, zato ste nas porinili med šolarje I. razreda. Zakaj nas niste raje v otroški vrtec, v katerem vi sedite s svojim delovanjem, ker so vas že povsod ven vrgli. Kaj naj se pa učimo od vas? Uničiti svojo organizacijo, neznačajnost, nedelavnost i. dr. Edino klepetati in široko odpirati usta, bi nas lahko naučili. Mi pa še to odklanjamo. Saj nas učiti ne morete z drugim kot s prazno besedo, z dejanji in vzgledi pa še to pokončate. Zato odklanjamo vaš pouk, ker si ga morate najprvo sami še kje poiskati.

Zaenkrat dovolj! Naredili pa še nismo na koncu »pike«!

Ali se zavedaš

vse važnosti in nalog svobodne strokovne organizacije? Tedaj pojdi na delo in organiziraj tvoje, doslej še neorganizirane tovariše! S tem boš koristil sebi in vsemu delavstvu, kajti le organizirani in enotni si bomo priborili boljše dni!

Delavska kultura

Prirajte delavske kulturne večere! Poslali smo vsem skupinam podroben program, ki ga naj po možnosti izvedejo v teku dveh mesecev v svojem kraju. Primerno bi bilo — kjer je le mogoče — da bi vsaka naša skupina izvedla poslani program 19. ali 24. marca. Opozoriti vas moramo, da pri prireditvi teh točk prijavite sreskemu načelnstvu le datum in kraj prireditve in navedeni program (naslove), brez prilog ter kolkuje s 5 Din.

Slične programe Vam bomo poslali vsakega četrta leta, vsakokrat bo vseboval nekaj enotnega in zaključnega. Hranite jih v svojih arhivih, ker se vam bo sčasoma nabrala bogata zbirka najrazličnejšega gradiva, ker boste vse še lahko kdaj porabili. — Če želite kaka pojasnila ali nasvete, obrnite se na Mladinsko zvezo JSZ v Ljubljani.

Malo več doslednosti

Strokovni tečaji II. rudarske skupine se sedaj vršijo po vseh rudarskih revirjih. Ti tečaji so zamišljeni tako, da dajo delavstvu prepotrebno delavsko vzgojo v strokovnem delavskem gibanju, prav tako pa tudi pravilno razumevanje delavske socialne zakonodaje. Ti tečaji so se po nekaterih krajih že vršili, po ostalih pa se bodo v najbližjem času. Iz krajev, kjer se je tečaj že vršil, pa smo od tovarišev dobili pritožbe, da se je na teh tečajih govorilo pretežno o stvareh, ki se delavskega strokovnega gibanja prav nič ne tičejo in utegnejo resni delavski strokovni borbi celo škodovati. Radi teh vesti je Jugoslovanska strokovna zveza poslala Delavski zbornici najostrejši protest, da predavatelje opozori, da se drže smernic, ki so za stvarno delavsko borbo nujno potrebni. Če ne bo protest nič zalegel in se bodo tečaji še naprej vršili v dubu strankarsko-marksistične tendence, bomo to izrabljanje ožigotali prav pošeno v javnosti.

To in ono

Rimske toplice. Podpisana preklicujem, kar sem izjavila o Mariji Pečnik, ženi tajnika JSZ, skupine Gračnica in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. V vednost delavstvu tovarne podjetnikov. — Pepca Ožek.

Zagorje. Zelo živahno je bilo vrvenje v naši dolini sedaj ob pustnih dneh. Stare spomine na davne boljše čase so nekateri v večji ali manjši meri obnovili. Nekateri so jih še celo prekoračili. O našem kraju gre daleč na okrog glas o veliki revščini, ki vlada med našim rudarskim in tudi drugim prebivalstvom. Žalostjo pa ugotavljamo, da bi si marsikdo o naši krizi vse drugače mislil, ako bi videl te dni naš kraj, kraj največje bede, ko so ga opozarjali razni kričeči oglasi na velike plesne prireditve vseh mogočih organizacij. Cele noči se je prekrakalo, tako da so jim bile celo prekratke in se je gotovim zdelo potrebno, da uveljavijo svoje glasove, ko so že ljudje prihajali v cerkev. Pošteno prebivalstvo obsoja tako početje. Vprašamo: Kam vodi taka vzgoja naše mladine? Mar mislite, da se bodo vsa perca vprašanja današnjega res težkega časa reševala na tak način? In potem si še vsi tisti upajo govoriti o rešitvi socialnih problemov! Mladini je danes treba drugačne vzgoje, treba notranje izobrazbe, da se tako usposablja za težke borbe, ki jo čakajo. Lahko je z različno naslado omamljati današnjo mladino, ker se še sama prerada udaja v to. Naj bi rajši vsi tisti, ki jim toliko denarja od več hodi, pomagali tistim, ki vsak čas pritiskajo na kljuge naših bornih hiš. — Rudar.

Advokatsko pisarno sem otvoril v Ljubljani, Tyrševa cesta 1 a II. nadstr., palača Ljubljanske kreditne banke. Telefon 3626

Dr. Adolf Korče